

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, zafino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

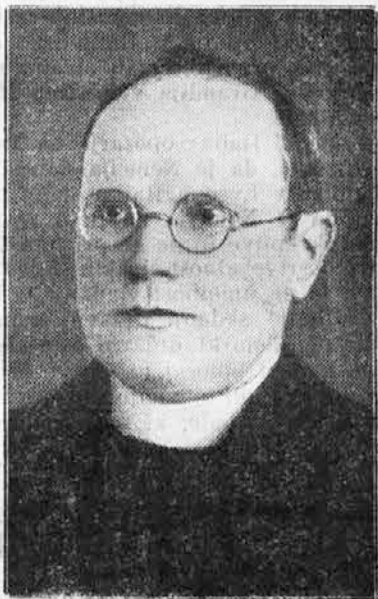
Kopirsov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-63.
Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15.621

Št. 247

Ljubljana, sobota, dne 24. oktobra 1931

Leto II.

Zupnik Janko Baric,
kandidat za kranjski srez

Na drugi strani:

Seznam vseh do sedaj potrjenih sreskih kandidatur v Dravski banovini.

Anglija plačuje svoje obveze

London, 23. oktobra. AA. V Londonu je izzvala veliko zadovoljstvo vest, da je »Angleška banka« vrnila ameriški »Federal reserve bank« 20 milijonov funtov na račun posojila 20 milijonov, ki ga je dobila od ameriške banke 1. avgusta.

Posojilo zapade šele prihodnji teden. Newyorški bančni krogi so pričakovali, da ga bo Anglija obnovila. Zato je zadovoljstvo v londonskih gospodarskih krogih toliko večje, ker dokazuje ta dogodek trdnost angleškega finančnega položaja, kar bo vsekakor utrdilo zaupanje in oživilo gospodarstvo.

Naloge nemškega gospodarskega sveta

Berlin, 23. oktobra. AA. Pravkar ustanovljen gospodarski svet bo po vsej podobi že v štirih tednih sestavil načrt novega zaslonega zakona. Državna vlada ga bo izdala najkasneje prve dni decembra t. l. Zakon bo preuredil vse dosednje zakonske določbe o cenah, mezdah in tarifah. Gre za to, da bo država lahko prebrala prihodnje zimske mesece s skromnimi gotovinskimi sredstvi, ki ji bodo na razpolago na podlagi izkazov nemške narodne banke. Pri tem naj ostaneta gospodarsko življenje in pa življenjski standard nedotaknjena. V zadnjem letu so meзде povprečno padle za 10 do 12%, živila pa samo za 7 do 8%. Zato bo skušala vlada doseči primerno znižanje živiliških cen, meзде pa naj bi se temu primerno preuredile.

Prepovedan komunističen shod v Berlinu

Berlin, 23. oktobra. AA. Predsednik berlinske policije je prepovedal zborovanje, ki ga je hotela prirediti komunistična stranka proti Hitlerjevemu zboru v Braunschweigu in sestanku desničarske opozicije v Harzburgu.

Zakaj je glasoval za Brüninga

Berlin, 23. oktobra. AA. Državni poslanec grof Westarp, vodja ljudske konservativne stranke, je pojasnil javnosti, zakaj je glasoval za dr. Brüninga. Grof Westarp pravi, da je dr. Brüning v doseg svojih ciljev ustvaril gnotne podlage, da razpolaga z ogromnim znanjem v gospodarskih in socialnih vprašanjih, da je znal v inozemstvu navezati osebne stike in da si je pridobil zaupanje sveta. To je glavica, ki je ne smemo žrtvovati boju za notranjepolitično oblast, za strankarske cilje in za agitacijo s popularnimi gesli.

Jezikovno vprašanje na Španskem

Pariz, 23. oktobra. AA. Havas poroča iz Madrida: Po daljši razpravi o raznih izpreminjavalnih predlogih je španski parlament sprejel člen ustave, ki ureja jezično vprašanje španskega pouka. Za je glasovalo 143 poslancev, proti pa 67. Po tem členu sme biti pouk v avtonomnih pokrajinah v jeziku dotične pokrajine. Vendar je kastilsko narečje obvezno v nižjih in srednjih šolah v vseh glavnih mestih avtonomnih pokrajin.

Prisrčen Lavalov sprejem v Washingtonu

Prva pogajanja — Odločne Lavalove izjave glede vprašanja varnosti — Vesti o popušcanju Amerike — Glavni predmeti posvetovanj

Pariz, 23. oktobra. AA. Predsednik francoske vlade Laval je na pozdrav newyorškega župana odgovoril to-le:

»Srečen sem bil, ko me je predsednik Združenih držav g. Hoover povabil, naj bi ga obiskal. Francija je razumela, da ta gesta ni le izraz starega in močnega prijateljstva med njo in Združenimi državami severne Amerike, marveč da se ameriška vlada obrača nanjo, ker je Francija ostala v splošni zmedzi zdrava. Francija je ohranila svojo silo s svojim delom in varčevanjem. Zato pa je treba odbiti smešno obtožbo, češ da je Franciji do hegemonije v Evropi. Ta očitek se sploh pogosto uporablja proti Franciji. Dejstvo je, da je Francija miroljubna. Naša preteklost in naš položaj nam nalagata, da smo oprezní.

Mi ne želimo kršiti dostojanstva niti enega naroda sveta. Nam je le do tega, da se ohrani mir. Seve smo pri tem za to, da živimo v varnosti. Narodi in vlade morajo razumeti, da varnost ni v obrazcih in sklepih, marveč da jo je treba organizirati. Če se bodo Združene države sporazumele s Francijo, potem lahko računamo na trajno sodelovanje in se lahko nadejamo boljše bodočnosti.

Washington, 23. oktobra. n. Posebni vlak, s katerim je dospel Laval iz Newyorke, je pripeljal na sekundo točno v Washington. Z Lavalom se je peljal tudi državni tajnik Stimson, s katerim sta med ceo vožnjo imela važne razgovore. V glavnem so se ti sukali okoli govora, ki ga je imel Laval pri sprejemu v newyorški mestni hiši.

S postaje se je Laval odpeljal na dom ameriškega poslanika v Parizu Edgea, kjer bo ostal ves čas svojega bivanja v Washingtonu. Ob 6. popoldne je posetil Laval Hooverja in njegovo soprogo, ki sta

ga v družbi visokih vladnih uradnikov slovesno sprejela. Dve uri kasneje se je vršil v beli hiši svečan diner v čast francoskega maršala Petaina, ki se nahaja tukaj kot predstavitelj Francije na proslavi stoletnice bitke pri Yorktownu za časa ameriških osvobodilnih vojn. Naravno je, da je bil pred vsem deležen vseh časti Laval, kateremu se je od vseh strani izkazovala največja pozornost. Na dinerju je bil prisoten tudi nemški poslanik.

Washington, 23. oktobra. n. Za časa vožnje iz Newyorke v Washington sta imela Laval in Stimson konferenco, na kateri je Laval zelo kategorično poudarjal, da Francija glede vprašanja razorožitve nikakor ne bo odstopila od svojega stališča, katero je obrazložila v svojem memorandumu na tajništvu Društva narodov. Glasom francoskih informacij je Laval izrazil svojo pripravljenost, da s Hooverjem in Stimsonom razpravlja v najlojalnejšem duhu o vseh evropskih problemih in svetovnih gospodarskih vprašanjih. Laval je nadalje pristal tudi na olajšanje reparacij ter celo izjavil, da je Francija pripravljena, da preuredi tudi nezaščiten del nemških reparacij. Vendar pa se je Laval odločno izrazil proti podaljšanju moratorija, ker bi to značilo istočasno podaljšanje negotovosti splošnega stanja v Nemčiji in svetovnega finančnega položaja.

Newyork, 23. oktobra. n. V javnosti vlada velika negotovost radi poročil o pogajanjih in predlogih Hooverja in Laval. Časopisi ugibajo vse možnosti, vendar se iz vseh mogočih eventualnosti z gotovostjo morejo dognati le sledeče tri točke razgovorov: V prvi vrsti vprašanje francoske varnosti, ker Francija od tega vprašanja dela odvisno svoje stališče z ozirom na

razorožitev. Med tem so pa Zedinjene države, ki niso zainteresirane na ohranitvi statusa quo v Evropi, pripravljene sodelovati pri sklepanju konzultativnega pakta, ki že v naprej izključuje možnost vmešavanja Amerike v evropske spore. Druga točka se tiče znižanja vojnih dolgov. Goto-vo je, da bo Laval pri tem naletel na nerazpoloženje Amerike, ker je Francija najbogatejša država in Amerika ni pripravljena omogočiti še večji dotok zlata v Francijo, ki bi ga ta porabila za svoje obo-roževanje. Kar se tiče tretje točke, t. j. obdržanja zlatega standarda v posameznih državah, bo brez dvoma dosežen sporazum.

Kakor kažejo vsi znaki, bosta Amerika in Francija istočasno priskočili na pomoč državam, ki bi morale zapustiti zlati standard. Mnogo se govori tudi o tem, da bo predsednik Hoover načel tudi več političnih vprašanj, ki Franciji niso ravno po godu, v prvi vrsti vprašanje poljskega koridora.

Pariz, 23. oktobra. AA. Havasov poročevalec v Washingtonu poroča, da je v tam-njšnjih vladnih krogih v zadnjem času nastala izprememba in da je vlada Združenih držav pripravljena upoštevati potrebe in želje, ki jih ima Francija zaradi svoje varnosti. Zdi se, da bo zunanji minister Stimson sprejel načelo čim bližjega sodelovanja med Francijo in Združenimi državami v področju mednarodnega mira.

Razgovori med predsednikom Združenih držav Hooverjem in ministrskim predsednikom Lavalom bodo v prisotnosti zunanjega ministra Stimsona in dveh prevajalcev takorekoč med štirimi očmi. Prvotno nameravana misel o sestavi mešane komisije iz francoskih in ameriških strokovnjakov je bila odbita.

Resolucija Društva narodov o mandžurskem sporu

Poziv Japonski in Kitajski, naj se sporazumeta — Svet DN se sestane zopet 16. nov. Japonska umakne svoje čete v treh tednih

London, 23. oktobra. AA. Svet Društva narodov je včeraj po poldanski seji nadaljeval razpravo o mandžurskem sporu. Ob tej priliki se je Briand razgovarjal z japonskimi delegati.

Na seji je Briand prečital resolucijo, kjer nasteva napore Društva narodov in držav-podpisnic pariškega pakta za rešitev mandžurskega spora, mirovna zagotovila japonske in kitajske vlade in poročilo japonske vlade, da nima v Mandžuriji osvaljalnih namenov. Resolucija poziva japonsko vlado, naj izprazni Mandžurijo, in nalaga kitajski vladi dolžnost, da jamči za varnost Japoncev v Mandžuriji. Pri tem poziva inozemske zastopnike, naj se s svojo avtoriteto pridružijo koraku Društva narodov. Resolucija priporoča kitajski in japonski vladi, naj sodelujeta pri evakuaciji in imenujeta spravni odbor, ki naj bi proučil še ostale sporne točke, posebno pa one, ki izvirajo iz sedanjih incidentov in težkoč v mandžurskem železniškem vprašanju.

Na predlog japonskega delegata je Svet Društva narodov odgodil razpravo o resoluciji na danes. Resolucija predvideva sklicanje Sveta 16. novembra ali še prej, če bo potrebno. Svet bo tedaj razpravljal o izvedbi priporočil Društva narodov za rešitev mandžurskega spora.

Ženeva, 23. oktobra. AA. Ker sta japonski in kitajski delegat zaprosila Društvo narodov nekaj odloga za proučitev resolucije Sveta Društva narodov, bo seja Sveta Društva narodov šele nocoj.

»Times« pravijo, da resolucije, ki je sad skrbnih posvetovanj, ne bodo bistveno spremenili. Stranki bosta morali resolucijo sprejeti, ali pa jo odkloniti. V zadnjem primeru bi padel odij Sveta zaradi nadaljevanja mandžurskega spora na Kitajsko in Japonsko.

Lord Reading je snoči odpotoval iz Ženeve. Anglijo bo zastopal lord Cecil.

Tokio, 23. oktobra. AA. Tukajšnji vladni krogi so sprejeli besedilo resolucije, ki ga je včeraj Svet Društva narodov poslal

Japonski in Kitajski, z velikim začudenjem.

Odredbe v tej resoluciji so večinoma takšne, da jih japonska vlada ne bo mogla sprejeti. Japonska vlada je bila že sprejela Briandov in Drummondov načrt zmerne resolucije, kakršna je bila predložena plenarni seji Sveta. Japonska je morala tedaj izbirati med tremi načrti in je izjavila, da je pripravljena sprejeti prvi načrt s primernimi, malenkostnimi izpremembami. Sedaj pa vidi, da je Svet Društva narodov sprejel resolucijo po tretjem načrtu.

Ženeva, 23. oktobra. AA. Po najnovejših vesteh iz Mandžurije je japonska vlada poslala nove čete in tanke v zasedeno kitajsko ozemlje, da prepreči vandalske akcije kitajskih neregularnih čet. Japonci so že bombardirali take oddelke.

Pariz, 23. oktobra. AA. Reuter poroča iz

Tokija: Japonska vlada je izjavila, da bo umaknila svoje čete v notranjost železniškega ozemlja v Mandžuriji in sicer v treh tednih, stavlja pa pogoj, da se Kitajska obveže izpolniti svoje pogodbe z Japonsko in prenehati s protijaponsko agitacijo.

Državljska vojna v Mandžuriji.

Pariz, 23. oktobra. n. Tukajšnji listi poročajo, da od včeraj dalje divja v Mandžuriji državljanska vojna. Maršal Čeng Su-Liang je prevzel vodstvo čet, ki simpatizirajo z Japonsko, in je navalil na postojanke kitajskih vladnih čet na reki Non Ning. Pri tem so ga podpirali japonski aeroplani. Izgube na obeh straneh so zelo velike. Po vesteh iz Pekinga bombardirajo japonski zrakoplovi vladne kitajske čete. Iz Nankinga sta odšli včeraj v Mandžurijo dve diviziji, ki so jih izvežbali nemški častniki. Pripravljajo se pa še nadaljni transporti čet.

Protiangleški upor na otoku Cipru

Izgredniki so zažgali guvernerjevo palačo - Manifestacije za združitvev otoka z Grčijo

London, 23. oktobra. AA. Admiraliteta javlja, da je včeraj rušilec »Acaster« pristal v Paphos na otoku Cipru, kjer so izbruhnili veliki nemiri. Davi se je pojavila pred mestom Limasolom križarka »Shropshire«. Pravtako sta prispela na otok Ciper rušilec »Achates« in križarka »London«. Iz Egipta so poslali tjakaj z letali stotnijo vojakov.

Pariz, 23. oktobra. AA. Havas poroča iz Kaira, da je upor na otoku Cipru nastal najprvo v limassolski luki v terek in da je upornike ščuval episkop v Larnaki. — Upornike so vodili tudi oni grški poslanci, ki so bili nedavno tega odložili mandate v lokalnem parlamentu.

Prvi neredi so se vneli v Nikoziji, glavnem mestu otoka, kamor so prispel večje skupine Grkov iz Limassole. Množice

je priredila demonstracije. Izgredniki so zahtevali združitvev otoka z Grčijo in nato zažgali guvernerjevo palačo. Po še nepotrjenih vesteh iz Nikozije so uporniki optovano napadli policijo s kamenjem.

London, 23. oktobra. AA. Kolonialni urad poroča, da je v glavnem mestu otoka Cipra, v Nicosiji, zopet mirno. V sredo zvečer so demonstranti zažgali vladno palačo. Demonstranti so demonstrirali tri ure. Voditelji so izgubili nad maso vso oblast. Končno je policija streljala. Pri tem je bilo več civilistov in stražnikov ranjenih.

Pariz, 23. oktobra. AA. Po poročilu iz Nikozije je bila o priliki napada na vladno palačo ubita ena oseba, 11 ljudi pa ranjenih. Davi je prispelo v Nikozijo 7 britskih letal. Prepeljala so 150 vojakov.

Slovinci in Jugoslavija

Opetovano je že bilo na tem mestu poudarjeno, kako je Jugoslavija edina možnost za nemoten razvoj Slovencev. Pa tudi sicer je bilo o tem izrečenih že toliko dokazov, da bi se moral že zdavnaj za vsakega Slovenca pričeti slovenski politični katekizem samo z besedami: Ni brez močne Jugoslavije svobodne Slovenije in prva dolžnost, ki jo ima vsak Slovenec, je, da je čisto udan jugoslovanski misli. Iz našega zemljepisnega položaja, iz naše maloštevilnosti, iz gospodarske strukture naše dežele, iz sto in sto drugih vzrokov prihaja vedno isti nauk, da gorje Slovincem, če bi izgubili jugoslovansko zavest, če ne bi bili prvi propagatorji jugoslovanske misli.

S posebno jasnostjo pa potrjuje to tudi pogled nazaj. Kaj smo bili in kaj smo imeli Slovenci pred nastankom Jugoslavije in kaj smo in imamo danes. Samo to se naj vprašajo vsi oni, ki mislijo, da so ves svet prekosili v modrosti, ker so se izločili iz skupne jugoslovanske fronte in ker skušajo to fronto oslabiti. In če se bodo odkritosrčno vprašali in imeli tudi pogum, da odkritosrčno odgovore, potem bodo morali ugotoviti to-le:

Na šolskem polju sploh ni več spoznati nekdanje Slovenije, tako se je spremenila. Osnovno šolstvo je napredovalo v tej meri, da bi že skoraj mogli pričeti govoriti o prevelikem razvoju.

Meščanskega šolstva, ki ga preje sploh imeli nismo, je danes na tako visoki stopnji in tako razširjeno, da že ni skoraj večjega kraja z meščansko šolo.

In naše srednje šolstvo. Tudi tega pravzaprav nismo imeli, ker imeli smo le en zaseben zavod, kot zgovoren dokaz, da smo bili zreli za srednjo šolo, da pa nam vse-skozi sovražna vlada ni hotela dati srednjih šol, ker se je bala našega kulturnega napredka. Kakšni časi so takrat bili, se vidi najlepše iz tega, da je samo zaradi slovenskih paralel na celjski gimnaziji morala pasti avstrijska vlada!

Vsa naša zgodovina 19. stoletja je izpolnjena z našim prizadevanjem priti do lastnega vseučilišča. A zaman so bili vsi naši protesti proti zapostavljanju, zaman vse naše zahteve in prošnje, mnogo manj številni Italijani so mogli dobiti svojo univerzo, dočim je bila Slovincem lastna univerza nedosegljiva želja. Komaj pa je vstala Jugoslavija, že je bila popolna slovenska univerza resnica. Včasih bi bili srečni, če bi mogli dobiti samo skromno juridično fakulteto, danes pa nekateri že skoraj ne bi hoteli biti zadovoljni, da smo dobili nakrat vseh pet fakultet. V resnici pa je popolna univerza tako velika pridobitev, da bi morali biti večno Jugoslaviji hvaležni, če ne bi dobili nič drugega ko univerzo.

A Jugoslavija nam je tudi na vseh drugih poljih dajala pravico za pravico in postali smo državni narod. Stara resnica je, da se neprijetni doživljaji silno hitro pozabijo, dočim ostanejo prijetni trajno v spominu. Po tej resnici se tudi ravnamo mi Slovenci v že preveliki meri. Čisto smo pozabili, kako nas je gnjavila stara Avstrija, kako ni imel naš jezik nobenih pravic, kako smo se smeli samo ob slavni dvojezičnosti skromno gibati na zadnjem mestu. Na vse te in še hujše stvari smo čisto pozabili, pač pa je v spominu ostalo vse, kar je bilo lepo v srečnih časih miru. Kajti vse tisto, kar bi danes nekateri radi blagrovati, ni bila posebnost Avstrije, temveč prednost mirnih časov. Baš ti ljudje, ki ne morejo pozabiti niti najmanjše prednosti iz teh mirnih časov, pa danes ne morejo oprostiti Jugoslaviji niti najmanjše reči, ki je posledica vojnih opustošenj in po-vojne krize. Ne vidijo in nečejo videti, kako si Avstrija že drugič more pomagati iz težav le s tujo pomočjo in s pripustitvijo tuje kontrole, ne vidijo in nečejo videti ne težav Nemčije in vseh onih Velike Britanije, zato pa tem bolj iščejo kar za stavo napak v njih lastni domovini.

Ni čuda, da takšni ljudje tudi ne razumejo, kaj se pravi biti državni narod. Ti ljudje so pač še danes samo podaniki in šele njih otroci bodo res znali, da so državljani svobodne domovine.

In ker tega ne morejo razumeti, tudi ne razumejo novega časa, ki je nujno nastal s svobodno Jugoslavijo. Zato ne razumejo nacionalnega zanosa, ki danes dviga Slovence in zato ne razumejo, da more biti dober Slovenec samo tisti, ki je dober Jugoslovjan.

Dejstva in dejanja dokazujejo, da more živeti Slovenija le v močni Jugoslaviji.

Vsa preteklost potrjuje to in enako tudi

Sreske kandidate v Dravski banovini

Ljubljana, 23. oktobra. AA. Sreska sodišča v Dravski banovini so do danes potrdila te-le kandidate:

Srez Brežice: Urek Ivan, župan in bivši narodni poslanec v Globokem; namestnik Pintarič Franc, župan v Rigoncih.

Srez Brežice: Krulj Ernest, posestnik in župan v Sevnici; namestnik dr. Benedikt Franjo, rudniški zdravnik v Senovem.

Srez Celje: Prekoršek Ivan, upravitelj javne bolnice v Celju; namestnik Gorican Franjo, posestnik in sreski kmetijski referent v poklju v Višnji vasi.

Srez Celje: Piki Franc, posestnik in gostilničar v Gotovlju; namestnik Srebotnjak Ivan, posestnik in veletrgovec z lesom v Sv. Petru v Savinjski dolini.

Sreza Crnomelj in Metlika: Makar Danijel, posestnik in gostilničar v Metliki; namestnik Smuk Janez, župan in posestnik v Mlakah občina Podzemelj.

Sreza Crnomelj in Metlika: Lovšin Evgen, posestnik v Ljubljani; namestnik Šmalcelj Josip, trgovec in posestnik v Predgradu, občina Stari trg ob Kolpi.

Srez Dolnja Lendava: Faflik Fran, župnik v Kančevcih; namestnik Ošljak Jožef, občinski tajnik v Dolnji Lendavi.

Srez Dolnja Lendava: Hajdinjak Anton, posestnik v Odrancih; namestnik Križanič Nikolaj, župan in posestnik v Kotu.

Srez Gornji Grad: Pustoslavšek Rasto, urednik v Ljubljani; namestnik Kolenc Franc, posestnik v Juvancu, občina Ljubno.

Srez Gornji Grad: Gorčar Matija, župan in posestnik v Mozirju, namestnik Sem Anton, posestnik v Ljubnem.

Srez Kamnik: Cerar Anton, posestnik in gostilničar v Kamniku; namestnik Tome Ignacij, trgovec in posestnik v Moravčah.

Srez Kamnik: dr. Rožič Valentin, profesor in posestnik v Ljubljani; namestnik Burica Alojzij, posestnik in bivši župan v Dragomljah.

Srez Kamnik: dr. Potokar Ivan, odvetnik v Kamniku; namestnik Pančur Franc, posestnik v Zgornjih Tuhinjah.

Srez Kočevje: Pucelj Ivan, minister brez listnice v Velikih Laščah; namestnik dr. Arko Hans, odvetnik v Kočevju.

Srez Konjice: Gajšek Karol, notarski kandidat v Konjicah; namestnik dr. Mejak Ervin, odvetnik v Konjicah.

Srez Kranj: Barle Janko, župnik v Ljubljani; namestnik Lončar Ivan, župan in hotelir v Trzinu.

Srez Krško: Majcen Ivan, mesar in posestnik v St. Janžu; namestnik Globevnik Ivan, posestnik v Škocijanu.

Srez Krško: Vale Maks, trgovec in posestnik v St. Jerneju; namestnik Bučar Lavoslav, posestnik v Kostanjevici.

Srez Krško: Grebenc Anton, posestnik v Brezju, občina Krško; namestnik Horvatič Martin, posestnik v Krški vasi.

Srez Krško: Drmelj Alojz, posestnik in župan v Boštanj; namestnik Polane Anton, mlinar in župan v Radečah.

Srez Laško: Pavlič Alojz, profesor v Celju; namestnik Jagrič Alojzij, strojevodja v Zidanem mostu.

Srez Litija: dr. Zorec Vinko, odvetnik v Beogradu; namestnik Kovačič Anton, kmet in gostilničar v Selu, obč. Bukovica.

Srez Litija: Turk Alojzij, trgovec v Višnji gori; namestnik Hribar Rudolf, lesni trgovec v Izlakah, občina Ržišče.

Srez Litija: Mravljec Milan, geometer in posestnik v Ljubljani; namestnik Birolla Gvido, industrialec v Zagorju.

Srez Ljubljana-okolica: Jare Evgen, profesor v poklju, v Ljubljani; namestnik Petrovčič, župan na Viču.

Srez Ljubljana-okolica: Koman Albin, posestnik v Vižmarjih; namestnik Sancin Ivo, načelnik v poklju, v Ljubljani.

Srez Ljutomer-Radgona: Zemljič Jakob, posestnik in župan v Radencih; namestnik Skuhala Franc, posestnik in župan v Križevcih.

Srez Logatec: dr. Rape Stane, privatni uradnik v Ljubljani; namestnik Remžgar Ivan, gostilničar in posestnik v Žirovnici.

Srez Maribor-desni breg: Robič Srečko, posestnik in župan v Limbušu; namestnik Gornjak Vinko, ekonom v Slovenski Bistrici. (Kandidat g. Robič je medtem nenadoma umrl, kot smo poročali v večerajšnji številki našega lista. Op. ur.)

Srez Maribor-desni breg: dr. Vauhnik Milo, odvetnik v Mariboru; namestnik Volk Matija, posestnik in župan v Pobrežju pri Mariboru.

Srez Maribor-levi breg: dr. Ljudevit Pivko, profesor v Mariboru; namestnik Jančkovič Ivan, posestnik v Košakih.

Srez Murska Sobota: Hartnar Ferdinand, posestnik v Murski Soboti; namestnik Kočar Matija, župan in posestnik v Skakovcih.

Srez Murska Sobota: Vezir Geza, posestnik in gostilničar v Martjancih, namestnik Hodošek Franc, posestnik v Venkovcih.

Srez Novo mesto: Klinc Anton, župan v Gornjem Polju; namestnik Matko Davorin, upokojenec v Novem mestu.

Srez Novo mesto: dr. Zupanič Niko, bivši minister v Ljubljani; namestnik Belovsky Klement, posestnik v Sveti Heleni, občina Mirna.

Srez Ptuj: Petrovar Lovro, poštar v poklju in posestnik v Ivanjkovcih; namestnik Solar Franjo, posestnik v Zlatoliju.

Srez Ptuj: Vuk Stefan, župan in posestnik v Cirkovcih; namestnik Čeh Jožef, gostilničar in posestnik v Ločiču.

Srez Dravograd: inž. Pahernik Franc, posestnik v Vuhredu; namestnik Geršak Ivan, posestnik in župan v Črni.

Srez Dravograd: dr. Rapotec Vinko, odvetnik v Mariboru; namestnik Topolovec Anton, okrožni nadzornik konzumnega društva v Prevalju.

Srez Radovljica: Ažman Ivan, župan v Lescah; namestnik Kralj Franc, tovarniški delavec v Koroški Beli.

Srez Radovljica: Mohorič Ivan, generalni tajnik zbornice za TOI v Ljubljani; namestnik Ambrožič Josip, odvetnik.

Srez Slovenji Gradec: dr. Vošnjak Bogumil, poslanec v poklju v Beogradu; namestnik dr. Bratkovič Alojz, odvetnik v Slovenjem Gradcu.

Srez Smarje-Rogatec: Zdošek Anton, posestnik v Hotunju; namestnik Debelak Simon, posestnik v Kristan vrhu.

Srez Smarje-Rogatec: Špindler Vekoslav, urednik v Mariboru; namestnik Malgaj Anton, viničar v Strtenici.

Srez Smarje-Rogatec: Drogenik Josip, posestnik; namestnik Lesjak Jurij, župan v Slivnici.

Mesto Ljubljana: dr. Kramer Albert, minister v Ljubljani; namestnik Tavčar Ivan, tajnik Delavske zbornice v Ljubljani.

Obisk ministra Grandija v Berlinu

Berlin, 23. oktobra. AA. Italijanski zunanji minister Grandi prispe v Berlin v nedeljo jutraj. Na postaji ga bodo sprejeli von Bülow, in drugi nemški dostojanstveniki, italijanski poslanik in vodilni člani italijanske kolonije. — V nedeljo priredi von Bülow na čast Grandiju svečano kosilo. V nedeljo zvečer pa bo Grandi na večerji pri ministrskem predsedniku Brüningu. V ponedeljek popoldne bo sprejem na italijanskem poslaštvu. Ta dan bo predsednik Hindenburg sprejel italijanskega zunanjega ministra v avdienci. Brüning in Grandi se bosta razgovarjala o razorožitvenem vprašanju, o reparacijah in o italijansko-nemških carinah.

Rim, 23. oktobra. AA. Italijansko časopisje posveča predstoječemu obisku zunanjega ministra Grandija v Berlinu številne komentarje.

»Giornale d'Italia« opozarja na Mussolinijevo izjavo, da je Nemčija najvažnejši činitelj miru v Evropi. Italija sedaj lahko ugotovi, da je Nemčija na potu zavedne notranje okrepitve in da se pri tem lahko opira na poštvalnost širokih slojev prebivalstva in na umetnost vladanja, s katero se odlikuje sedanji državni kancelar dr. Brüning. Nemški državni kancelar je globoko doumel položaj in čustva svojega naroda, kakor tudi situacijo v svetu in izvaja politične metode, ki so hkratu učinkovite in gibčne. Mož se pri tem zaveda domačih in mednarodnih težkoč.

Predsednik vlade na razstavi beograjskih umetnikov

Beograd, 23. oktobra. I. Danes predpoldne med 11. in 12. sta predsednik vlade g. Živković in minister dr. Srčić posetila razstavo beograjskih umetnikov na Malem Kalemegdanu. Po ogledu razstave, o kateri se je zelo pohvalno izrazil, je predsednik vlade kupil nekaj slik.

Zadušnica za pok. generala Stevana Hadžića

Beograd, 23. oktobra. I. Danes dopoldne ob pol 12. uri se je vršila v saborni cerkvi srpskopska svečanost po pokojnem generalu in ministru vojske in mornarice Stefanu Hadžiću. Nj. Vel. kralja je zastopal general Veljković. Razen sorodnikov so se udeležili svečanosti še predsednik vlade g. Živković, general Stefanović, dr. Srčić, dr. Kramer, načelnik glavnega generalnega štaba, admiraliteta, generaliteta in veliko število častnikov ter pokojnikov prijateljev in znancev.

Avtomobilska nezgoda avstrijskega ministra Dollfussa

Dunaj, 23. oktobra. d. Včeraj po seji parlamenta so odšli kmetijski minister Dollfuss, minister Heindl, nekdanji državni tajnik in zvezni svetnik Stöckler in pa predsednik rekonstrukcijskega odbora Kreditnega zavoda dr. Gürtler v znano restavracijo Schöner v VII. okraju. Družba je ostala v gostilni do 1. novembra, potem pa so se gospodje odpeljali v avtomobilu ministra Dollfussa do stanovanja ministra Heindla, ki je odšel domov. Nato so se pa peljali do stanovanja ministra Dollfussa. Tu pa se je avtomobilu pripetila nezgoda. Avtomobil je v Neubaugasse zadel v drug avtomobil taksameter. Ministrov avtomobil kakor tudi izvoščkov sta bila precej poškodovana. Pa tudi minister Dollfuss je dobil precej težke rane, med tem ko si je Stöckler polomil vse prste na levi roki. Dr. Gürtler je bil samo lažje ranjen na nogi. Ministru so na kraju nesreče nudili zdravniško pomoč in ga potem odpeljali v njegovo stanovanje. Prav tako je bilo a Stöcklerjem, med tem ko je Gürtler lahko sam odšel. Pri nesreči sta bili ranjeni tudi dve dami, ki sta sedeli v taksameteru; ena izmed njih je dobila precej težke rane. V parlamentu so seveda danes precej govorili o tej nesreči ministrov. Ko se je pojavil v zbornici minister Heindl, so mu mnogi čestitali k srečni rešitvi, nakar je Heindl dovipno odgovoril: Saj veste, gospodje, da vedno o pravem času izstopim.

Atentator Matuska ne laže

Budimpešta, 23. oktobra. n. Vodje srednjeevropskih policij se še vedno nahajajo v Budimpešti, kjer vodijo konference v poslopju policijskega ravateljstva. Danes so se vrnili z avtom iz Bia Torbagyja, kjer so ugotovili, da se priznanja Matuske skladajo z ugotovitvami na licu mesta. Novinarji so dobili dane od njih izjavo, da je sedaj popolnoma sigurno, da je Matuska izvršil atentat sam. Učinek eksplozije je opazoval iz male hiše, oddaljene komaj par sto korakov od viadukta. Peklenjski stroj je izdelal v Budimpešti in potem orodje vrget v neko jezero.

Aretacija 120 mornarjev v Nemčiji

Hamburg, 23. oktobra. A. Policija je aretirala kakih 120 mornarjev z ladij, ki so se te dni vrnile iz ruskih pristanišč. Proti mornarjem je vložena ovadba zaradi upora. Podobne aretacije bodo izvršene tudi na drugih nemških ladjah, ki so se v ruskih pristaniščih priključile nedavnim stavki. Aretirane mornarje bodo sodili po kratkem postopku.

Dunajski sadni trg

Dunaj, 23. oktobra. d. Na današnji sadni trg so pripeljali skupaj 6 vagonov jugoslovanskega in madjarskega grozdja.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 23. oktobra. d. Topleje, večinoma oblačno, zjutraj pa z dežjem, zlasti v južnih alpskih deželah.

Balkanska zveza ni več le nedoločena iluzija

Plenarna seja balkanske konference — Pomemben sprejem delegatov na carigradski univerzi

Carigrad, 23. oktobra. AA. Na današnji plenarni seji druge balkanske konference so bile prečitane pozdravne brzojavke, poslanske konference, ter odgovori nanje, nato so bila prečitana poročila raznih odborov konference in sicer odbora za promet, za higijeno in socialno politiko, odbora za izenačenje prava, ter odbora za gospodarska vprašanja, o ustanovitvi medbalkanske trgovske zbornice ter ustanovitvi medbalkanskega urada za tobak. — Člani delegacij so napravili popoldne izlet po Bosporju, zvečer pa bodo prisostvovali svečanemu plesu, ki bo njim na čast v dvorcu Dolma Bagdže.

Carigrad, 23. oktobra. AA. Včeraj so delegati balkanske konference pregledali glavne carigradske džamije. Snoči ob pol 6. uri so bili sprejeti na carigradski univerzi. Rektor univerze Muamer Rasid Bej

vsa sedanost. In tudi v bodočnosti ne more biti drugače, kakor nas opominjajo vsi naši neprijazni sosede.

Zato pa moremo tudi z vsem pričakovanjem reči, da je slab Slovenec tisti, ki se zakriva jugoslovanski misli, ki ne gre za njo v boj, kadar je pozvan. In sedaj smo pozvani in zato bomo dobri Slovenci in dobri Jugoslovani klicu sledili. 8. novembra bo dan naše zmage!

je pozdravil goste z govorom, v katerem je govoril o balkanski omladini in njeni bodočnosti. Za pozdrav so se zahvalili člani posameznih delegacij. Poudarjali so zlasti potrebo, naj bi se na univerzah balkanskih držav izmenjevali profesorji, pa tudi visokošolcem naj bi bil omogočen študij v drugih balkanskih državah. — Balkanska zveza ni več nedoločena iluzija, marveč prehaja danes ta misel že v stvarnost in je posledica vitalnih interesov in geografskega položaja vseh balkanskih držav. — Nato je govoril zastopnik turške omladine, ki je obljubil, da bodo turški omladinci brez ozira na težkoče in zapreke sodelovali s svojim drugimi v drugih balkanskih državah.

Po sprejemu na univerzi je bil banket, ki je trajal v najlepšem razpoloženju kasno v noč.

Nocoj priredi bolgarsko poslaništvo banket na čast delegatov in novinarjev.

Spomenik Washingtonu v Rimu

Rim, 23. oktobra. AA. Tu je bil ustanovljen častni odbor s predsednikom vlade Mussolinijem na čelu. Naloga odbora bo, da postavi v Rimu spomenik Georga Washingtona. Spomenik so podarili italijanski državljani v Združenih državah za dvestoletnico rojstva ameriškega državnika.

Razprava glede onečiščenja Save in njenih pritokov

Zaradi neustreznosti čistilnih naprav Trboveljske premogokopne družbe

Ljubljana, 23. oktobra.

Danes se je vršila na banski upravi po nalogu bana Dravske banovine ustna razprava glede onečiščenja Save in njenih pritokov v Zagorju, Trbovljah in Hrastniku po pomankljivostih in neustreznosti čistilnih naprav Trboveljske premogokopne družbe. Razprave so se udeležili za bansko upravo v Ljubljani banski svetnik Mulaček Rajko, kot vodja razprave, inž. Podgornik, načelnik kmetijskega oddelka, inž. Šturm Karl, inšpektor tehničnega oddelka, dr. Majer Ernst, šef zdravstvenega oddelka, Velikonja Narte, ravnatelj Tujsko prometnega sveta, inž. Zupančič Ljotze za rudarski odsek banske uprave, inž. Turk Jakob, ravnatelj Kmetijske poskusne postaje v Ljubljani.

Za bansko upravo Savske banovine sta bila pri razpravi Brihta Geza, tehnični inšpektor banske uprave v Zagrebu in prof. Plančić Josip za kmetijski odsek kr. banske uprave in za ribarstvo društvo v Zagrebu, Zagrebskega župana je zastopal inž. Abramović Franjo, Trboveljsko premogokopno družbo pa dr. Lapajne Stanko, prof. Samec Maks, inšpektor Hofstätter Oskar in pravni referent TPD Šporn Teodor. Zvezo gradbenih podjetnikov v Zagrebu in Udruženje gradbenikov, sekcija Zagreb, je zastopal Kavčič Josip, Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Zagreb pa inž. Zakić Vladimir.

Krško občino je zastopal Rumpret Hugo, predsednik Društva za pospeševanje tujskega prometa v Krškem, občino Sevnica in Odbor za pospeševanje čiščenja Save sevnikiški župan Krulje Ernest in Humek Anton, ki je zastopal občin Brežice. Občino Poljsnik je zastopal župan Pograjca Jožef, občino Velika dolina pa župan Frigel Ivan.

Vodja uradnega posla je po otvoritvi razprave očrtal zgodovino čiščenja vprašanja. Pred vsem gre za to, da se dožene, ali so sedanje prilike v Savi različne od onih v letu 1912, in ali so sedanje razmere reke Save take, da povzročajo znatno škodo, kolikšna je škoda in s katerimi napravami in žrtvami TPD bi se te razmere mogle sanirati.

Zastopnik Kmetijske in poskusne postaje

Inž. Jakob Turk je med drugim v svoji izjavi ugotovil veliko poslabšanje onečiščenja Save, opirajoč se na analize vode iz Save leta 1921. In leta 1931. Plavajočih snovi je bilo v vodi letos 3krat več kakor leta 1929. Povdaril pa je, da so to subjektivni znaki, na podlagi katerih objektivni presojevalec ne more izreči stroge presoje. Pri preiskavi vode se je dalo ugotoviti, da je večinoma prevladoval premog.

Zastopnik Kmetijskega oddelka banske uprave

Inž. Podgornik se je pridružil poročilu inž. Turka. Mogoče je ugotoviti z analizo, da se je onesnaženje vode od l. 1921. naprej zelo poslabšalo. Prizadeto je vse kmetijstvo v Posavju, ker ima onesnaženo vodo za uporabo v gospodarstvu. Onečiščena voda naravnost uničuje tudi travnike in njive, to je rast krme in njivskih pridelkov. Močno prizadeto je pa tudi ribarstvo. Padec rib v teh vodah je naravnost katastrofalen za ribarstvo. Zato je nujno potrebno, da se Sava zopet očisti, da ne bo več škodovala ne kmetijskemu gospodarstvu in ne ribarstvu. Brez dvoma je ugotovljeno, da se je kakovost vode bistveno poslabšala. Savska voda je umazana že preko Zagreba. To je dokaz, da je v dobri meri izgubila svojo samočištilno moč. Zaradi tega obstoja nevarnost, da se pri pranju, kopanju in pitju te vode занесе med ljudi bolezni. Mora se preprečiti tudi onesnaženje vode po premogokopih v Zagorju in Hrastniku.

Zastopnik hidrotehničnega oddelka

Inž. Šturm je še pripomnil, da mu je znano, da je Sava v spodnjem toku, posebno pri Sevnici zelo onečiščena. V ostalem se je pridružil prejšnjim izjavam.

Zastopnik Tujsko-prometnega sveta

Narte Velikonja je med drugim izjavil, da hoče gost letoviščar pred vsem možnost kopanja v letoviščarskem kraju. Zaradi onečiščenja vode se Posavje ne more razvijati kot letovišče za Zagreb in trpi veliko gospodarsko škodo. Posavje bi bilo prikladno kot letovišče za približno 2000 gostov nad 3 mesece. Če bi vsak gost potrošil 3000 Din, bi znašal promet v Posavju 18 milijonov. Če se računa običajni dobiček 15%, gre v izgubo okoli 4 milijone Din za Posavje. Ta letoviščarski razvoj je pa onemogočen zaradi umazane Save.

Zastopnik Rudarskega oblastva

Inž. Ljotze Zupančič izjavlja, da glede poslabšanja stanja reke Save ne more dati nobene izjave v imenu rudarskega oddelka, ker temu stanju reke Save v prejšnjih časih ni znano. Prečital pa je neki dopis Rudarskega glavarstva na okolišni rudarski urad v Celju iz leta 1924, v katerem se omenja, da pri tedanjem nizkem stanju Save po reki ne teče voda, temveč blato.

Zastopnik tehničnega oddelka Savske banovine

Inž. Brihta izjavlja, da je savska voda do 60 km izpod Zagreba polna nečistoč in premogovnih delov. Pesek iz savskega korita je zaradi tega za zidanje popolnoma neuporabljiv. Ukrene naj se vse, da se odpravi to in predpišejo naj se TPD naprave, da se voda v Savi ne bo še naprej onečiščevala.

Za mestno občino v Zagrebu

je izjavil inž. Abramović Fran, da je pesek iz savske struge zaradi onečiščenja za železobetonska dela popolnoma neuporaben. Trpi tudi mesto Zagreb, ker mora kopati pesek na zemljiščih ob Savi in ker je oteženo kopanje v reki in Zagrebčani hodijo v Slovenijo in na morje, Zagreb pa je za svoja kopališča na Savi vložil več milijonov.

Zastopnik Zveze gradbenih podjetnikov Josip Kavčič iz Zagreba je še dodal med drugim, da je s premogom pomešan pesek popolnoma neuporabljiv za visoke zgradbe ter za grobi ter fini omet. Pesek morajo zato v Zagreb dovažati iz krajev južno od Save, ki so 10 km oddaljeni, kar silno podraži gradbeni material.

Za Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov

je izjavil inž. Zakić, da se pridružuje izjavam zastopnikov iz Savske banovine, in je dodal, da onečiščena Sava močno ovira tujski promet. Pravice Trboveljske premogokopne družbe bo treba spraviti v sklad z interesi javnosti. Čeprav so bile čistilne naprave TPD leta 1912 odobrene, se je od tega časa tehnika tako izpopolnila in z njo tudi razmere, da bo treba čiščenje vode izvesti v bolj zadostni meri.

Zastopnik kmetijskega oddelka Savske banske uprave

prof. Plančić Josip se je pridružil posebno izjavi inž. Podgornika. Naglasil je posebno škodo za ribarstvo zaradi onečiščenja Save. V bodoče naj se pri preiskovanju vode pritegnejo tudi ribarsko-biološki izvedenci.

Zastopnik mesta Krško

Rumpret Hugo se je pridružil drugim izjavam in je še posebej naglasil škodo, ki jo ima Krško zaradi tega, ker se ne more razviti kot tujsko prometni kraj, in to zaradi umazane Save.

Zastopnik občine Sevnica

Krulje Ernest je izjavil, da je prišlo l. 1930 do akcije za očiščenje Save, ker so postale razmere v Savi nevzdržne. Na levem bregu ta voda uničuje rastlinstvo, na desnem bregu pa trpi tujski promet. Pred vojno je prišlo v Sevnico okoli 350 tujecev, ki so zdaj izostali zaradi onečiščene vode. Na dohodkih od tujskega prometa izgube ti kraji okoli 4 in pol milijona Din. Poslabšala se je tudi pitna voda in Sevnica je morala zgraditi vodovod, ki jo je stal 700.000 Din. Zastopnik občin Poljsnik in Velike doline sta se odstranila, preden sta se v tej zadevi kaj izjavila.

Sledila je izjava univ. prof. Samec in izjava ostalih zastopnikov TPD, katero bomo priobčili jutri. Razprava je bila ob 17:45 zaključena.

Novo mesto

Sokolski dom je povsem prenovljen in prilagojen sodobnim zahtevam ter bo danes zvečer slavnostno odprt. Pred povabljenimi gosti in ostalim občinstvom se bo odigral prvi zvočni film v Novem mestu. Tako je slednjič tudi naša metropola prišla z velikimi žrtvami Sokolskega društva do svojega zvočnega kina, ki bo tudi v tujsko-prometnem oziru svojevrstna privlačnost.

Kradli so ali so vsaj hoteli pri posestniku Rataju v Bučni vasi. Osemletni sinko, ki spi z manjšima sestricama v »malem koncu«, se je sredi noči prebudil, ker je nekdo razbijal po oknu. Zaklical je deček: »Oče, kaj pa delate?«, pa ni bilo odgovora, pač pa je pri oknu naprej ropotalo. Deklici sta pobegnili klicati očeta, fantek pa je sedel v postelji in klical: »Kdo pa je?« Pa je bil tat. Snel je že zunanja okna ter skušal z močnim drogom odstraniti železno rešetko, kar se mu pa ni posrečilo, ker ga je prej prepadel došli gospodar. Tat je izginil v noč. Mali deček pa je dejal, da je čakal, kdaj se bo rinil kdo skozi okno, da bi mu bil vrgel kopito v glavo. Korajžen pa je!

Novo kopališče in perišče si je zgradila ob Težkem potoku pod gradom kmetijska šola na Grmu. Je mnogo večje in udobnejše od starega, ki že ni zadoščal sodobnim potrebam.

Veržej

Prireditve. Bralno društvo v Veržeju priredi v nedeljo 25. t. m. v dvorani G. Hedžeta »Zaklad«, dramo v 4 dejanjih. Pred igro poje mešani zbor. Med odmori tamburanje. Začetek ob 18.

Gradbeno gibanje. Tukajšnji gostilničar in mesar g. Ivan Nemec je dogradil novo moderno urejeno klavnico, hladilnico in gospodarsko poslopje. Dograjena je že tudi velika nova trgovina Kreft & Bobnar. Prezidana in dozidana je tudi hiša gosp. Cmrkarja Frančka, rečnega mojstra. Kakor vidimo, tudi naš trg napreduje in dobiva vedno lepše lice!

Smrtna kosa. Umrl je učenec osnovne šole Hinko Novak, sin kretničarja, star 8 let. Naj mu bo zemlja lahka, žalujočim staršem naše sožalje!

Z novim kreditom so regulacijska dela pri Muri zopet v polnem razmahu.

Cerkveni koncert. Organist g. Ludvik Pečnik vadi cerkvene pevce za cerkveni koncert, ki ga namerava v kratkem prirediti razen v Veržeju tudi v Murski Soboti, Beltincih, Gornji Radgoni, Križevcih in Ljutomeru. Je to pri nas prvi poizkus te vrste in vlada je sedaj zanj ogromno zanimanje.

Rajhenburg

Obsojanja vreden dogodek. V nedeljo se je dogodil pred rajhenburško farno cerkvijo dogodek, ki je vsega obsojanja vreden. Znana je fantovska navada in njihov največji ponos pero in »gams« za klobukom, ki je pa že čisto povzročila pretepe in izgrede. Tudi prejšnjo nedeljo se je pripetil pri nas sličen dogodek. Neki K. iz Stolovnika pri Rajhenburgu je imel v nedeljo tako reč za klobukom in gruča fantov ga je zavistno opazovala. Končno so k njemu pristopili fantje in ga pričeli spraševati, kje je dobil te reči, ki jih ima za klobukom. Pa to jim ni bilo dovolj, hoteli so ga prisiliti, da bi snel s klobuka »gams«, kar je pa za fanta zopet največja sramota. Ker se K. ni udal, so mu fantalini s silo strgali klobuk z glave in mu vzeli »gams«. K. je zadevo naznanil orožništvu, ki bo stvar preiskalo. Povzročitelje je treba najstrožje kaznovati, da bo sličen barbarskih dogodkov enkrat za vselej konec.

Veliko gospodarsko zborovanje v Trbovljah

Zanimivo poročilo generalnega tajnika Zbornice TOI Ivana Mohoriča o našem gospodarstvu

Pred dnevi se je vršilo v trboveljskem Sokolskem domu veliko gospodarsko zborovanje, katerega se je udeležilo veliko številnih tukajšnjih trgovcev, obrtnikov in ostalih slojev, ki se zanimajo za naše narodno gospodarstvo. V svojem obširnem in zanimivem skoraj dve uri trajajočem govoru je generalni tajnik zbornice za trgovino in obrt g. Mohorič obrazložil vse vzroke, ki so svetovno gospodarstvo zavedli iz silajne popreobratne gospodarske konjunkturo v današnjo težko gospodarsko krizo. Govornik je navedel za primer samo svetovno znano tvornico avtomobilov Ford, ki je producirala dnevno do 10.000 avtomobilov. Čim je nastopila v tej veliki tvornici stagnacija, bile so prizadete razne velike tvornice kavčuka, jekla, motorjev itd., in tako se je kriza pričela širiti tudi na ostalo industrijo. Enako je bilo v Angliji, kjer pa je industriji največje težave povzročila Indija, ki je proglasila bojkot angleškega blaga. Veliko zmedo v svetovnem gospodarstvu pa je povzročila tudi Rusija, katere industrija se rapidno dviga in vedno bolj ogroža evropska tržišča. Angleški industriji zlasti ostro konkurira njena lastna med vojno ustanovljena industrija v kolonijah, kjer kolonijalni narodi delajo še v jako primitivnih razmerah in pod pogoji, ki so za tamošnjo industrijo neprimerno ugodnejši kot v evropski industriji, kjer se je delavstvo dvignilo že na jako visoko socialno in kulturno stopnjo.

Veliko pozornost pa so vzbudila govornikova razlaganja o stanju gospodarstva v naši državi. Dejal je, da je gospodarska stagnacija v naši državi v ozki zvezi z svetovno gospodarsko krizo. Ugodna konjunktura v prometovni industriji prva leta po prevratu se lahko pripisuje dejstvu, da vsled vojne porušeni rudniki v južnih banovinah naše države niso mogli dobavljati državnim železnicam dovoljne količine premoga. Sedaj so vsi ti rudniki zopet obnovljeni in mehanizirani, zategadelj se je tudi produkcija zvišala. Mnogo premoga pa pride tudi po 45% cenejši vodni poti iz Bratislave v podonavsko pristanišča in tudi ta premog uspešno konkurira v ceni našemu domačemu. — Razen tega pa je treba pomisliti, da je v zadnjih letih gospodarske krize padel promet na naših železnicah za 30% in je zato tudi poraba premoga manjša.

Enako je s hmeljem, katerega se porabi v naši državi le 2% od pridelane količine, vse ostalo pa se mora izvoziti. Države uvoznice pa so dvignile na hmelj tako visoke uvozne carine, da naš hmelj ne more konkurirati, zlasti ker je prevozna tarifa jako visoka.

V zadnjem času so gotovi temni, našemu narodu in državi sovražni elementi pričeli širiti med našim narodom vznemirljive vesti o položaju naših državnih financ. Te vesti so povzročile, da so res nekateri lahkoverni ljudje pričeli dvigati svoje hranilne vloge iz hranilnic in bank, ne vedoč, da s tem najbolj škodujejo našemu narodnemu gospodarstvu in samemu sebi. — Za kako vznemirjenje ni nikakega povoda, kajti samo v denarnih zavodih Dravske banovine je naloženih okrog 3 milijarde vlog, v vseh denarnih zavodih v državi pa okrog 14 milijard. Vse novčance so krite s 37% zlata, dočim je po zakonu potrebno samo 35% zlato kritje. Ze to dejstvo samo dovolj jasno dokazuje, da je naša narodna valuta absolutno varna in zato

ni povoda za vznemirjanje, ki ga širijo razni protidržavni elementi. Da je pa naša vlada podvzela neke ukrepe proti prekomernemu dvigu denarja pri denarnih zavodih, je pa bila v to prisiljena, kajti obstojala je nevarnost, da nastane opasen zastoj v našem gospodarskem prometu, ki bi povzročil še večjo gospodarsko krizo in propast mnogih gospodarskih eksistenc.

To razburjenje ljudstva so seveda ugodno izrabili gotovi špekulanti, ki so kupovali obveznice Vojne škode, Blairrovega posojila itd. ter s tem profitirali polovico nominalne vrednosti.

Zato naj narod ne naseda raznim zlobnežem, ki s prozornim namenom širijo vesti, da s tem škodujejo naš narod in naše narodno gospodarstvo, marveč naj mirno naložijo svoj denar zopet v denarne zavode ter zaupajo izjavam odličnih voditeljev našega narodnega in državnega gospodarstva.

Ptuj

p Gledališka predstava. Dramatični odsek društva »Svoboda« priredi v nedeljo 25. t. m. ob 15. uri v mestnem gledališču igro »Pri belem konjčku«. Je to veseloigra v treh dejanjih in se vrši dejanje na Bledu. Med odmorom svira godba.

p Razpis službe šoferja. Tukajšnje mestno avtopodjetje razpisuje mesto šoferja, ki mora poleg splošnih pogojev biti izvežban mehanikar in ne star nad 35 let. Podrobnejše informacije se dobe pri mestni upravi v Ptuj. Prošnje je vlagati najkasneje do 31. t. m.

p Prevažanje pošte. Dravska direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani oddaja v zakup prevažanje pošte na progi Ptuj—Sv. Vid—Dravci—Sv. Andraž v Halozah—Sv. Barbara v Halozah—Bukovci—Ptuj za dobo enega leta, počenši z draženjem, ki se bo vršila pred tročlansko komisijo 26. t. m. v pisarni mestnega načelstva v Ptuj. Natančnejši pogoji so na vpogled pri vseh županstvih, ki leže v območju te poštne vožnje.

p Prijave za zgradarino. Hišni posestniki se opozarjajo na razglas davčne uprave, glasom katerega poteče rok za vlaganje davčnih prijav za zgradarino 31. t. m. Kdor vloži prijavo po tem roku, plača 3% osnovnega davka kot kazen.

p Smrtna kosa. Umrla je Katarina Holl, zasebnica v 76. letu starosti. Pokojnica je tašča restavraterja Jurja Pihlerja. Naše sožalje!

p Živinski sejem. Na živinskem sejmu dne 20. t. m. je bilo 265 krav, 135 telic, 167 volov, 36 bikov in 66 konjev, skupno 669 glav. Prodano je bilo 274 glav goveje živine. Cene: krave 1—350, telice 350—600, voli 350—550, biki 3 do 5 Din za kg žive teže.

p Iz sejma za prašiče. Na včerajšnjem sejmu je bilo 391 živali. Cene so bile: 5 do 6 tednov stari prašiči 40 do 70 Din, 7 do 9 tednov stari 80 do 100 Din, 3 do 4 mesece stari 150 do 250 Din, 5 do 7 mesecev stari 300 do 400 Din, 8 do 10 mesecev stari 450 do 500 Din, 1 leto stari 550 do 650 Din. Po teži: kg žive teže 6 do 7 Din, kg mrtve teže 9 do 11 Din. Prodanih je bilo 151 živali.

Zahvala

Izražamo na tem mestu najsrčnejšo zahvalo vsem onim, ki so stali ob strani našemu preljubljenemu

Saši Knezu

v njegovih zadnjih dneh, predvsem gospodu Antonu Agnoli, ki je noč in dan bedel pri njem in skrbel zanj kot za lastnega brata. Hvala vsem gg. zdravnikom, ki so storili več kot svojo dolžnost, da nam ga ohranijo. Zahvaljujemo se članom Rotary-klubov ter predstavnikom oblasti in korporacij v Sarajevu za vso njih skrb in počastitev spomina blagopokojnika. Ljubljana je pričakala truplo svojega sina z iskreno žalostjo. Hvala vsem odličnim predstavnikom oblasti, društev, korporacij ter številnim prijateljem ranjkega. Zahvaljujemo se bratom Sokolom v Sarajevu in Ljubljani, ki so mu izkazali poslednje časti. Posebno so nas ganili dokazi vdčnosti naših sodelavcev-nameščencev, ki so svojemu senior-šefu stali ob strani v življenju in ob smrti. Zahvaljujemo se vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetja. Posebna hvala g. dr. Janku Žirovniku, ki se je v imenu Rotary-kluba z ganljivimi besedami poslovil od pokojnika. Vsem številnim prijateljem in znancem, ki so nas tolažili v naši bridkosti, iskrena hvala.

Sveta maša zadušnica se vrši v ponedeljek, dne 26. oktobra ob 9. uri v Frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

Ljubljana, 23. oktobra 1931.

2302

Zalujoči ostali

Občni zbor Kranjske industrijske družbe

Ljubljana, 22. oktobra.

Danes se je vršil v prostorih Kreditnega zavoda v Ljubljani 62. redni občni zbor Kranjske industrijske družbe, na katerem je bilo od 90 tisoč, zastopanih 76.350 delnic. Iz letnega poročila za 1930/31 izhaja, da so bile tvornice navzlic hudi depresiji še precej zadovoljivo zaposlene, akoravno njih kapaciteta ni bila izkoriščena. V pretečenem poslovnem letu je bila pod silo razmer izvedena redukcija, vendar je bilo mogoče, da so ostali delavci in nameščenci vse leto zaposleni, na ta način, da se je delavstvo, v kolikor ni bilo potrebno za redno obratovanje, pritegnilo k investicijskim delom. Investicijska dela so se nadaljevala po določenem programu.

Novo poslovno leto, v katerem se nahajamo, ne obeta dobrega. Povsod je gospodarski položaj neugoden. Javno, kakor tudi

zasebno gospodarstvo mora radi tega štediti.

Da se morejo sprovesti nove investicije ter da se odplača del dolga, je občni zbor zaključil, da se glavica, ki znaša sedaj 13,5 milijona dinarjev in ki ni bila od leta 1912 dalje povišana, kljub temu, da smo preživeli v počelku pretečenega desetletja hudo devalvacije, poviša od 13,5 na 45 milijonov dinarjev. Upravni odbor ima odločiti o tem, ali se sprovede povišanje kapitala v eni ali več emisijah.

Občnemu zboru je bil na razpolago čisti dobiček v znesku od 4.689.130 dinarjev. Od tega se je porabilo za 5% dividendo 675 tisoč dinarjev ter za investicijski sklad 3.500.000—dinarjev. Dividenda določena na 5% se izplačuje od 2. januarja 1932 dalje.

Gospodarske vesti

× **Sklepi balkanske konference.** Odbori druge balkanske konference so v glavnem končali svoje delo. Odbor za socijalna vprašanja je sklenil predlagati, da se odpravijo potni listi pri potovanju iz ene v drugo balkansko državo. Ta sklep bodo sporočili takoj vsem balkanskim vladam. Odbor za promet priporoča čim ožje prometne zveze na kopnem, morju in v zraku. Glede poštne balkanske zveze bo predlagal odbor konkretna določila. Gospodarski odbor je razpravljal o skupni prodaji tobaka ter sprejel obširno resolucijo.

× **Zopetna otvoritev železniški prog.** Železniška direkcija objavlja, da je vzpostavljen železniški promet na progi Doboj—Tuzla, ki je bil pred nekaj dnevi zaradi velike vode prekinjen. Vzpostavljen je tudi promet na progi Gračac—Karlovi.

× **Sadni trg.** Sadni trg je že dosegel višek letošnje sezone. Grozdja je že malo na trgu. Zunanja tržišča so napolnjena bolgarskega grozdja. Iz tega razloga bo treba tudi pri nas misliti na sajenje poznih vrst vinskega trsa. Z jabolki je letos velik križ. Že lansko leto smo opozarjali naše izvoznike, naj v času dobre konjunktne skrbijo, da ne bo naše sadje v tujini kompromitirano. Žal se ti nasveti niso upoštevali v dovoljni meri. Na dunajskem trgu so se cene v najnovejšem času nekoliko okrepile in vlada za naša jabolka zanimanje. Poljska ne prihaja v poštev. Tudi Italija ne kaže posebnega zanimanja niti za lasten konsum niti kot tranzitna dežela. Češkoslovaška ima letos rekordno letino, zato bo tudi tamkaj odjem kaj majhen.

× **Demanti o plačilni nesposobnosti sovjetske Rusije.** Ruski in nemški službeni krogi demantirajo vesti, ki jih je priobčila berlinska »Germania«, da sovjetska republika ni v stanju zadostiti svojim obvezam, t. j. plačati 500 milijonov mark.

× **Kratkoročna posojila nemških občin.** Havas poroča iz Berlina, da se v tamošnjih krogih cenil višina kratkoročnih posojil, ki jih imajo nemške občine, na poldrugeto milijardo mark.

Borzna poročila

dne 23. oktobra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 23. oktobra. Amsterdam 2268-28 do 2275-12, Bruselj 782-64—785, Curih 1098-45 do 1101-75, London 216-82—224-32, New York kabel 5603-33—5620-33, New York 5592-33 do 5609-33, Pariz 220-62—221-28, Praga 165-86 do 166-36, Trst 289-90—295-90.

Zagreb, 23. oktobra. Amsterdam 2268-28 do 2275-12, Bruselj 782-64—785, London 216-82 do 217-64, Milan 289-90—290-80, New York kabel 5603-33—5620-33, New York ček 5592-33 do 5609-33, Pariz 220-62—221-28, Praga 165-86 do 166-36, Zürich 1098-45—1101-75.

Beograd, 23. oktobra. Amsterdam 2268-28 do 2275-12, Berlin 1321-50—1348-50, Dunaj 747-55 do 771-56, Bruselj 782-64—785, Curih 1098-45—1101-75, London 216-82—224-32, Milan 289-90—295-90, New York 5592-33—5609-33, Pariz 220-62 do 221-28, Praga 165-86—166-36.

Curih, 23. okt. Beograd 9-05, Pariz 20-0825, London 20, New York 510-25, Bruselj 71-30, Milan 26-625, Madrid 45-50, Amsterdam 206-35, Berlin 118-75, Stockholm 119, Oslo 112-50, Kopenhagen 112-50, Sofija 3-70, Praga 15-10, Varšava 57-20, Budimpešta 90-025, Atene 6-35, Carigrad 2-36, Bukarešta 3-05, Helsingfors 10-30.

Vrednostni papirji

Zagreb, 23. oktobra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 64—69, vojna škoda ar. 284—288, kasa 284—288, dec. 292—298, 4% agr. obv. 32—33 (31—36), 7% Bler ar. 57—58 (57-50 do 58), kasa 57—60, 8% Bler ar. 64—69 (65), kasa 64—69, 7% pos. hipot. b. 65—75, 6% begl. 45—46 (45—46). — Banke: Katoliška 33 do 34 (35), Hrvatska 52 d., Praštediona 957-50 do 960 (957-50), Union 100 bl., Kredit 121 d., Jugo 67—68 (67), Obrtna 86—87 (36), Ljublj. kred. 115 d., Medjunarodna 68 d., Srpska 186 do 187 (186), Zemaljska 110—112 (110). — Industrija: Sečarana Osijek 160 do 170 (160), Trboveljska 200—215, Slavonija 200 bl., Vevče 115—120 (115), Guttman 110—120, Slaveks 20—25 (20), Danica 65 bl., Pivo Sarajevo 170 bl., Drava 185 bl., Ragusea 240—250 (240), Jadranska plovdba 400 bl., Oceanija 190 blago.

Žitna tržišča

Sombor, 23. oktobra. Oves: srem., bački, železnica 127-50—132-50. — Ječmen: bački, srem. 63-64 kg 120—125. — Fižol: bački, uzans (vzorec) 195—200. — Otrobi: bačke pšenične 88 do 95. — Moka: bačka, ban, stanica št. 7 190 do 200, št. 8 122-50—127-50. — Vse ostalo neizpremenjeno.

Novi Sad, 23. oktobra. Vse neizpremenjeno. Tendencia: neizpremenjena. Promet: 22 vagonov.

Budimpešta, 23. oktobra. Tendencia: slaba, za

rž prijazna. Promet: sreden. — Pšenica: dec. 10-62—10-73 (10-60—10-62), marc 11-68—11-81 (11-69—11-71). — Rž: dec. 11-15—11-25 (11-15 do 11-22), marc 12-15—12-32 (12-25—12-30). — Koruza: maj 13-05 (13-10—13-15).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendencia še vedno slaba, brez prometa.

Sport

Nadaljevanje podsavaznega prvenstva

Po končanem liginem tekmovanju je ostalo samo še prvenstvo I. in II. ljubljanskega razreda. Tekmovanje v I. razredu je prav zanimivo. Trenotno vodi Slovan, vendar so mu ostali klubi tesno za petami.

Na igrišču Primorja bosta dve tekmi ob 13-30 Svoboda B : Jadran, ob 15. Primorje B : Slovan.

Na igrišču Ilirije igrata ob 13-30 Ilirija B : Hermes, ob 15. pa prijateljska tekma Ilirija : Klagenfurt AC. Slednja tekma se najbrže ne bo vršila.

Na igrišču Hermesa so na sporedu drugorazredne tekme.

Sportni drobiži

Hitrec je že igral v prvenstveni tekmi za svoj novi klub Grasshoppers v Curihu. Glasom poročila časopisov pa njegov nastop ni bil posebno uspešen.

Jugoslavija ima za prihodnje leto na sporedu več reprezentančnih tekem: 3. aprila proti Španiji v Oviadu, 10. aprila v Lisabonu proti Portugalski, 29. maja v Beogradu proti Poljski, 5. junija v Zagrebu proti Franciji in 28. oktobra v Pragi proti Češkoslovaški. Pogajanja se vrše za dve tekmi z Norveško v Oslu in Švedsko v Stockholmu.

Tekmovanje za balkanski pokal se bo prihodnje leto predvidoma vršilo v Beogradu.

Zagrebski podsavez je sklenil dve medmestni tekmi: 1. decembra z Budimpešto v Zagrebu in 12. februarja 1932 s Parizom v Parizu.

Beogradska Jugoslavija igra danes in jutri v Zagrebu dve tekmi s Haškom.

Sabljanje Jugoslavija : Češkoslovaška. Od lani naprej sta sklenila naš in češkoslovaški sabljaški savez, da se vrše vsakoletne meddržavne sabljaške tekme med obema državama. Letos bo ta prireditev 1. decembra v Ljubljani. Lani se je match vršil v kopališču Priestanyju in so odnesli Čehi zmago po točkah v razmerju 3 : 0. Zmagali so v 29 nastopih, Jugoslovani v 16, tri borbe so bile neodločne.

Prvovrstne vrvi

motvoz, štrange, uizde in vse druge konopnene izdelke dobite najceneje v vrvarni

VAJT in drug, d. z o. z.
Ljubljana, Kolodvorska ulica 6

Pleskanje ličanje

za stavbe in pohištva po najnižjih cenah in proti garanciji izvršuje točno in solidno

Mlinar Adolf
pleskar in ličar

Ljubljana, Gospodarskega ceste 13 (Koltzej) 1755

PREMOG DRVA

najceneje v Ljubljani

PEČENKO

Celovška 37

Prepričajte se!

UNIFORME

vseh vrst izdeluje, vse uniformske potrebščine in dežne plašče v zalogi Simon Klimanek, Ljubljana, Selenburgova ul. 6. 2198

Tajnika

zmožnega vseh občinskih tajniških poslov sprejme takoj proti plači po dogovoru občinski urad Skočjan via Novomesto. 2296

Nogavice, rokavice, volna in bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri **KARL PRELOG** Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Hranilnica Dravske banovine Celje - Ljubljana - Maribor

Nalaganje prihrankov

na hranilne knjižice in

v tekočem računu pod

najugodnejšimi pogoji in popolnoma varno

Za vloge in vse obveznosti jamči Dravska banovina z vsem premoženjem in vso davčno močjo

2299

POSOJILNICA V MARIBORU,

r. z. z o. z. naznanja, da je njen večletni član odbora, gospod

Srečko Robič

župan in veleposestnik v Limbušu

dne 22. oktobra 1931 nenadoma preminul.

Pogreb se vrši v Limbušu v soboto dne 24. t. m. ob 14. uri iz hiše žalosti v Limbušu.

Njegovemu imenu ohranimo trajen spomin.

Odbor.

Sokolstvo

Sokolska društva posnemajte

Težka gospodarska kriza v današnji dobi zahteva, da se čim bolj štedi in prihrani težko zaslužen denar. Vsi moramo gledati, da se prepreči brezpotrebno veseljačenje, ki nima drugega namena kot krasti ljudem denar iz žepa. Sokolska društva širom naše banovine so predvsem poklicana v to, da se čim bolj omejijo nepotrebne veselice. V nadomestilo takih veselje naj sokolska društva prireajo prosvetne večere, gledališke predstave in telovadne akademije (slednje brez plesov) proti malenkostni vstopnini, s katero se more omogočiti vstop prav vsem, tudi slabše situiranim.

Ljubljanski Sokol — matica jugoslovanskega Sokolstva zavečajo se težke gospodarske krize je sklenil, da v letošnji zimski sezoni ne priredi nobenih veselje, tudi ne svoje tradicionalne društvene maškerade. Ljubljanski Sokol je s tem pokazal, da se popolnoma zaveda težkega gospodarskega položaja in hoče na ta način svojem članstvu in javnosti prihraniti težko zaslužen denar. Ta sklep Ljubljanskega Sokola je vzbudil vsestransko priznanje predsedništva Sokolske župe Ljubljana ter je starešinstvo župe že s posebno okrožnico obvestilo o tem sklepu vsa župna društva in čete.

Pričakujemo, da bodo temu lepemu vzgledu sledila tudi ostala bratska sokolska društva in v letošnji zimski sezoni opustila vse veselice in plesne zabave. Pred nami je Praga, IX. vsesokolski zlet, kamur mora iti v čim večjem številu naše članstvo, skupno z ostalimi slovanskimi Sokoli manifestirati za večno Tyrševo idejo. Zato, bratska društva namesto veselice, štedenje in zopet štedenje za drugoletno vsesokolsko olimpijado v zlati slovanski Pragi. Zdravot!

Iz sokolske župe Ljubljana

Starešinstvo Sokolske župe Ljubljana sklicuje v nedeljo, 25. t. m. točno ob 10. dopoldne v mali dvorani Sokolskega doma na Taboru župno odborovo sejo, katere se morajo po svojih delegatih udeležiti vsa župna društva in vse sokolske čete. Ker so na dnevnem redu važna vprašanja glede čim uspešnejšega delovanja v društvi, se pričakuje polnoštevilna udeležba. — Dalje se opozarja vsa sokolska društva, da je po sklepu izvršilnega odbora Saveza SKJ prepovedano, sklicovati politične shode v dvoranah sokolskih domov. Bratska društva naj se tega sklepa strogo drže. — Prednjački tečaj, namenjen predvsem za novo ustanovljena sokolska društva in čete se je pričel v ponedeljek 19. t. m. v telovadnici Narodnega doma ob prav lepi udeležbi članov in članic. Predavanja se vršijo cel dan ter smo prepričani, da bo tečaj popolnoma dosegel svoj namen. O tečaju bomo še poročali. — Sokolski praznik 1. decembra morajo vsa sokolska društva tudi letos praznovati na čim svečanejši način. Tozadnja okrožnica Saveza SKJ je objavljena v zadnji številki Sokolskega glasnika. Bratska društva naj se točno ravna po njej. Zdravot!

Radio

Ljubljana, sobota, 24. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas. plošče. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 B. Hrovat: Pota k ustvarjanju kulturnega filma. 19.00 Ga. Ort-haber: Angleščina. 19.30 Prof. Namorš: Spoznavanje blaga v spekerijski in manufakturni stroki. 20.00 Bogo Pleničar: Sah. 20.30 Duetni večer: gdč. Kogejeva in g. Marčec, solista ljubljanske opere. 21.15 Salonski kvintet. 22.00 Čas. dnevne vesti. 22.15 Lahka glasba, izvaja salonski kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sobota, 24. oktobra. 11.05 Plošče. 12.05 Radio orkester. 13.30 Dnevne in sportne vesti. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Radio orkester. 19.30 Predavanje o Dalmaciji. 20.00 Jugoslovanske pesmi. 20.30 Radio komedija. 22.30 Dnevne vesti. 22.50 Jazz.

Zagreb, sobota, 24. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novica. 17.00 Radio orkester. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Beograd. 22.30 Poročila in vreme. 22.40 Plesna glasba.

Praga, sobota, 24. oktobra. 12.35 Bratislava. 14.10 Plošče. 18.30 Mladinska glasba. 19.20 Brno. 20.00 Večerni koncert. 22.25 Moravska Ostrava. Ljubljana, nedelja, 25. oktobra. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.30 Klavir solo, izvaja gdč. Vojka Prelovec. 11.00 Koroška ura. 12.00 Čas. dnevne vesti, plošče. 15.15 Dekliška ura: Pogled iz globine k luči (gdč. Lebar). 15.45 Citre s spremljevanjem kitare (gdč. Greta in Milan Justin). 16.15 Zabavno čtivo. 16.45 O. Wilde: Bumbury (komedija o človeku, ki igra dva brata). Sentiakovski gledališki oder. 20.00 Pevski nastop članov sokolskega društva v Trzinu. 21.00 Harmonika solo, igra g. Edvard Kovač. 21.45 Poročila in časovna napoved. 22.00 Salonski kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, nedelja, 25. oktobra. 10.00 Katoliško bogoslužje. 12.00 Plošče. 12.30 Radio orkester. 13.30 Poročila. 16.00 Delavska ura. 17.00 Medicinsko predavanje. 17.30 Jazz. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Radio orkester. 21.30 Pester program. 22.00 Poročila in sport. 22.20 Sprehod po Evropi.

Zagreb, nedelja, 25. oktobra. 11.30 Plošče. 12.30 Kuhinja. 16.30 Poljedelstvo. 17.30 Cigan-eka glasba. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Radio orkester. 22.00 Poročila in vreme. 22.10 Lahka glasba.

Praga, nedelja, 25. oktobra. 7.30 Prenos koncerta iz Karlovih Varov. 8.30 Plošče. 9.00 Bratislava. 10.25 Plošče. 11.00 Komorni kvartet. 12.05 Moravska Ostrava. 16.00 Moravska Ostrava. 17.30 Plošče. 19.00 Poljudna glasba. 20.00 Bratislava. 22.20 Lahka glasba.

Poslužujte se za oglašanje

»Jugoslovana«!

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 43/38.

Pregled nalezljivih bolezni v Dravski banovini

od 1. oktobra do 7. oktobra 1931.

Po naredbi ministarstva za narodno zdravje
S. br. 4948 z dne 21. marca 1930.

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanejo v oskrbi
Skupina tifuznih bolezni.					
Brežice	5	—	—	—	5
Celje	1	—	—	—	1
Celje (mesto)	1	—	—	—	1
Dolnja Lendava	4	—	2	—	2
Gornji Grad	2	—	1	—	1
Kranj	3	1	—	—	4
Konjice	4	—	—	—	4
Krško	3	—	—	—	3
Litija	2	2	—	—	4
Logatec	5	1	2	—	4
Ljubljana (srez)	7	1	3	—	5
Ljubljana (mesto)	7	—	—	—	7
Ljutomer	4	4	—	—	8
Novo mesto	2	—	—	—	2
Prevalje	3	—	—	—	3
Ptuj	1	—	—	—	1
Radovljica	1	—	—	—	1
Skupaj	55	9	8	2	56

Griza. — Dysenteria.

Črnomelj	1	—	1	—	—
Dolnja Lendava	6	—	3	—	3
Kočevje	10	—	—	—	10
Krško	5	—	—	1	4
Logatec	4	1	—	1	4
Ljubljana (srez)	1	—	—	—	1
Ljubljana (mesto)	2	—	2	—	—
Murska Sobota	2	—	—	—	2
Novo mesto	3	—	1	—	2
Prevalje	4	—	2	—	2
Ptuj	21	3	7	—	17
Skupaj	59	4	16	2	45

Škrlatinka. — Scarlatina.

Brežice	5	1	—	—	6
Celje	4	—	—	—	4
Črnomelj	4	—	4	—	—
Dolnja Lendava	1	—	—	—	1
Kamnik	6	—	—	—	6
Kranj	2	3	—	—	5
Krško	1	—	—	—	1
Litija	3	1	1	—	3
Ljubljana (srez)	7	—	3	—	4
Ljubljana (mesto)	10	1	2	—	9
Ljutomer	2	—	—	—	2
Maribor (mesto)	2	—	—	—	2
Metlika	—	11	—	—	11
Prevalje	1	—	—	—	1
Ptuj (mesto)	—	2	—	—	2
Radovljica	12	5	2	1	14
Skupaj	60	24	12	1	71

Ošpice. — Morbilli.

Celje	1	—	—	—	1
Ljutomer	—	55	—	—	55
Maribor (mesto)	2	11	1	—	12
Metlika	63	—	—	—	63
Skupaj	66	66	1	—	131

Davica. — Diphtheria et Croup.

Brežice	3	—	—	—	3
Celje	4	3	—	1	6
Celje (mesto)	—	1	—	—	1
Črnomelj	1	—	1	—	—
Gornji Grad	—	1	1	—	—
Kranj	2	2	—	1	3
Kočevje	1	—	—	—	1
Konjice	1	—	1	—	—
Krško	8	1	—	—	9
Laško	2	2	—	—	4
Litija	8	6	4	1	9
Ljubljana (srez)	8	1	1	—	8
Ljubljana (mesto)	20	3	10	—	13
Ljutomer	9	—	4	—	5
Ljutomer	—	1	—	—	1
Maribor	12	13	2	2	21
Maribor (mesto)	4	1	2	—	3
Murska Sobota	3	1	1	—	3
Novo mesto	4	—	—	—	4
Prevalje	4	1	1	—	4
Ptuj	3	—	1	—	2
Radovljica	3	—	3	—	—
Šmarje pri Jelšah	11	8	3	—	16
Skupaj	111	45	35	5	116

Nalezljivo vnetje možganov. — Meningitis cerebrosppinalis epidemica.

Logatec	—	1	—	—	1
Šmarje pri Jelšah	1	—	—	—	1
Skupaj	1	1	—	—	2

Dušljivi kašelj. — Pertussis.

Ptuj	—	28	3	12	—	19
Skupaj	—	28	3	12	—	19

Srez

Ostali

Na novo oboleli

Ozdraveli

Umrli

Ostanejo v oskrbi

Sen. — Erysipelas.

Brežice	1	—	—	—	1
Celje	—	1	—	—	1
Gornji Grad	—	1	—	—	1
Kranj	—	1	1	—	—
Litija	1	—	1	—	—
Logatec	—	1	—	—	1
Ljubljana (mesto)	2	1	2	—	1
Novo mesto	3	1	2	—	2
Prevalje	2	—	—	—	2
Radovljica	1	1	1	—	1
Slovenjgradec	1	—	—	—	1
Šmarje pri Jelšah	1	—	—	—	1
Skupaj	12	7	7	—	12

Krčevita odrevenelost. — Tetanus.

Ptuj	—	1	—	1	—
Skupaj	—	1	—	1	—

Vranien' prisad. — Anthrax.

Brežice	1	—	—	—	1
Skupaj	1	—	—	—	1

Steklina — Lyssa (rabies)

Krško	—	2	—	—	2
Skupaj	—	2	—	—	2

tročniška vročica — Sepsis puerperalis

Novo mesto	1	—	—	—	1
Skupaj	1	—	—	—	1

Ljubljana, dne 10. oktobra 1931.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani.

VI. No. 25.088/1.

Izpremembra v imeniku zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Dr. Mandil Jan A., upravnik vojne bolnice v Celju, je bil vpisan v imenik zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 17. oktobra 1931.

II No 23.305/2.

Razpust društva.

Kulturno društvo »Martin Krpan« s sedežem v Celju je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 17. oktobra 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E 1512/31—10.

Dražbeni oklic.

Dne 20. novembra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga idealna polovica d. o. Gorca, vl. št. 19.

Cenilna vrednost: 8470— Din; vrednost pritlikline: 500— Din; najmanjši ponudek: 5980— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuj,

dne 5. oktobra 1931.

E 259/31—10.

Dražbeni oklic.

Dne 27. novembra 1931 ob pol-enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Zabukovje, vl. št. 229.

Cenilna vrednost: Din 1189-65; najmanjši ponudek: Din 1189-65.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Sevnici,

dne 16. oktobra 1931.

E 209/31—19.

Preložitev dražbe.

Za dne 29. oktobra 1931 ob devetih v Sromljah na licu mesta razpisani narok za dražbo nepremičnin, zemljiška knjiga Sromlje, vl. št. 29 in 70, glede katerega naroka je dražbeni oklic bil objavljen v številki 226 »Jugoslovana« z dne 30. septembra 1931 med služb. objavami, se preloži na 16. novembra 1931 ob devetih na licu mesta v Sromljah.

V ostalem se opozarja na vsebino že objavljenega dražbenega oklica v zgoraj cit. številki »Jugoslovana«.

Okrajno sodišče v Brežicah, odd. II.,
dne 21. oktobra 1931.

Popravek.

V »Službenih objavah« lista »Jugoslovana« št. 234 z dne 9. oktobra 1931 se je pri oklicu št. 2810, A VII 167/31/7, zgodila tiskovna poma. Glasiti se ima: Plajnshek Mihael, posestnik itd. ne pa: Planjšek Mihael, posestnik itd.

Al Jennings:

Pesnik in bandit

— Pokličiva ga noter, sem rekel Franku.
Temu so od presenečenja vilice padle iz rok in ozrl se je vame, kakor da sem ponorel.
— Zakaj pa ne? Tu sem jaz, razbojnik s cest, tam je Amos, črn, toda belega srca — zakaj ga ne bi? Saj je vendar njegovo, kar jeva.
— Amos, pridi noter in prisedi, sem mu zaklical.
Ubogi Amos je bil še bolj preplašen kakor Frank.
— Kaj, gospod? Ne, gospod; ne, gospod. Saj vendar vem, kaj se spodobi!
In ta Amosova skromnost nama je v resnici rešila življenje.
— Kaj sta pa napravila?
Bel njegovih oči je skoraj hotela izskočiti iz črne, ko je čez minuto spet pomolil glavo skozi vrata. Kaj sta pa napravila? je sopes obupan. Meščanska bramba prihaja.
Ne da bi bil čakal najinega odgovora, je planil k najinima konjema in ju pogнал v polje.
— Vidva pa pobegnita tod!
In to je bilo ravno zadnji hip — sedem jezdecov je v diru hitelo čez grič. Ustavili so se ob verandi. Pred nedolžnostjo, kakršno je kazal Amos, bi bil še angel zardel. Ne, on ni nikogar videl. Ne, gospod,

noben gospod se ni približal njegovim vratom. Niso si upali, da bi zajahali v polje in iskali tam. Kleli in grozili so. Toda Amos se ni vdal.
— Kaj naj to pomeni?
Frankov obraz je bil bled od jeze. Kakor zver, ki so jo preganjali z vseh strani, je bil pripravljen, da se zakadi na vse in na vsakogar.
— Kaj naj to pomeni? je vprašal še enkrat. Jaz ti bom povedal. Onadva sta prepričala ljudi od Santa Fé, da si jih oropal ti. To ti rečem, železnica Santa Fé tiči za to rečjo.
Po vsem videzu je bila to precej samosvoja sumnja. Toda oba sva verjela. Houston je bil pravni zastopnik železniške družbe. Od tistega trenutka, ko sva pobegnili iz malega črnevega farmarskega doma, pa do najinega prihoda na Harlissovo farmo, kamor sva dospela čez nekaj dni, nama je meščanska bramba ostala za petami. Toda jaz se nisem dal kdo-veka motiti. Bilo je nekaj pustolovskega na tem in to mi je prijalo. Franka pa so trpile pekelske muke. To ni bilo nič zanj, biti takole zasledovan. Njemu se je zdelo strahopetno bežati in njegov srd je bil čezdalje večji, tako da bi se bil najrajši obrnil in planil po svojih zasledovalcih.
Za najine odsotnosti so bili v hiši na farmi in so z nekaj kroglami, ki so jih kar tako izstreljali v zid, pustili svoj spomin.
— Kaj boš pa zdaj? je vprašal Frank.
Jaz nisem bil niti razdražen niti nesrečen. Po-

sebeno zdaj so se mi posli bandita začeli zdeti nekaj prav dobrega.
— Jaz bom izpeljal do konca, kar sva naklepala z Jakeom, ko si ti prišel, sem odgovoril.
— Dobro, jaz pojdem zraven.
In od tistega trenutka pa do noči, v kateri smo izvršili napad, je bil kakor obseden. V njem je bilo odločnosti za celo armado ljudi. Skoraj čisto sam je opravil roparski napad na ekspresni vlak Santa Fé. Svoj čas je neke počitnice delal pri železnici in se je razumel na lokomotive, kakor je dejal, ker jih je ranžiral po kolodvorih. Vztrajal je pri tem, da bo sam ustavil vlak.
Santa Fé se je ustavljal v Berwynu v Chickashi. Frank in Bill naj bi na skrivaj zlezla v prtljažni voz, ko bi vlak odhajal s postaje, potem naj bi zlezla na voz s premogom in naj bi potem strojevodjo in kurjača spravila na varno. Nato naj bi kakšne tričetrt milje vlak vozila dalje do nekega gozda, kjer bi ga pričakali Jake, mali Dick in jaz. Tam bi vsi skupaj končali zadevo.
Na vsej stvari ni bilo nič posebnega razen tiste tričetrt milje vožnje z vlakom in vse se je posrečilo do pičice tako, kakor smo bili napravili načrt. Šesteroceva je takšen zapovednik, da se mu redkokdo ustavlja. Ko ga je Frank strojevodji potisnil na tilnik, je postal gospodar nad vlakom. Jaz sem stal na tiru in sem zamahnil z roko. Frank je ukazal in strojevodja je ustavil.

Največji gledališki koncert na svetu propadel

Največja družba za vzdrževanje gledališč na svetu je bila »Schubert-ova gledališka družba«, ki je imela samo v Ameriki na tucate gledališč. Družba je prišla sedaj v velike finančne težave. Na sliki vidimo g. Schuberta, ravnatelja družbe.

Napad na železnice

Trije napadi na železnice: pri Bia-Torbagy, pri Jüterborgu in pri Ausbachu, ki jih je izvršil bivši častnik Matuška, so obrnili pozornost ljudi na celo vrsto sličnih zločinov, ki so se dogodili zadnja leta. Kar težko si moremo namreč misliti, da je en sam človek mogel opraviti tako obsežno delo v kratkem času, kakor ga zahteva že sama tehnika napada. Glede Matuške je sicer zelo verjetno, če ne že gotovo, da je bolan; toda nobenega dvoma ne more biti, da živi razen njega še cela vrsta zločincev njegove vrste, ki jih pa doslej še niso dobili. V okolici Braunschweiga se je namreč dogodila že cela vrsta napadov, zaradi katerih so dolžili celo železniško policijo, da jih je ona zakrivila, pojasniti pa teh napadov doslej še ni bilo mogoče; nekateri domnevajo, da zaradi tega ne, češ da imajo vsi ti napadi politično ozadje... Da to ni mogoče, dokazuje prvi zločin te vrste, ki se je dogodil leta 1873. v mestu Jowa v Zedinjenih državah.

Takrat se je v Zedinjenih državah končal boj med severnimi in južnimi državami. Na zapadu je vladala takrat popolna anarhija. Roparske tolpe so se razširile po celi deželi in te so napadale in pobijale svoje politične nasprotnike. Ti boji so trajali dalje tudi še po sklepu miru. Brata James sta bila posebno razvpita bandita. Oba sta bila pristaša južnih držav. Ko sta napadla s svojo tolpo mesto Lorence v državi Kansas, se je Jesse James bahal, da je sam postal 36 ljudi. Ta 23-letni fant pa je prišel tudi na nesrečno misel, da bi povzročil železniško nesrečo, samo da bi mogel potnike oropati. Svoj namen je tudi izvršil.

Bil je vroč dan meseca julija. Tega dne je razpostavil Jesse James svoje ljudi ob potoku Turkey, kjer je železnica delala velik ovinek. V miraku se je že od daleč slišalo drdranje vlaka, ki je prihajal iz mesta Cacz-courty. Vlak je imel pet potniških in dva spalna voza. Vlak je še prišel preko mosta, nato pa je brzel naprej s hitrostjo 25 angleških milj na uro. Tik pred vhomom v neki predor pa je opazil strojevodja, da se tirnice premikajo. Zavril je vlak z vso silo, da prepreči nesrečo — a bilo je že prepozno. Lokomotiva se je že zarila globoko v zemljo, poleg lokomotive pa je ležal strojevodja mrtev. Roparji so pa v tem trenutku začeli streljati na potnike. Vlak je vozil s seboj mnogo zlata iz San Francisca; vse to zlato so roparji pobrali, pa tudi potnikom so odvzeli ves denar, kar so ga imeli pri sebi.

Vlada je takrat obljubila 5000 dolarjev nagrade onemu, ki bi napadalce izsledil in prijel. Pa tudi nagrada ni nič pomagala — zlo-

čincev takrat niso dobili. Šele mnogo kasneje so ta zločin pojasnili.
Iz Amerike pa se je razširila navada napadati vlake menda po vsem svetu.

Edison in njegova žena

Na znamenitih ljudeh zanima ljudi vse, najbolj pa jih zanima zasebno življenje. Tudi Edison v tem oziru ni izjema.

Edison je bil oženjen. Toda kako se je ta vedno molčeč in premišljajoči človek oženil? Pravijo, da je bilo to tako:

V njegovi pisarni je delala mlada knjigovodkinja Stilwell. Nekega dne se je Edison za njenim stolom ustavil. Dekle se je obrnilo in reklo: »To sem si mislila!« — »Kaj ste si mislili,« je vprašal Edison. — »Da stojite vi za mojim hrbtom!« — Edison je nekaj časa premišljeval, potem pa je rekel: »Veste kaj, gospodična, jaz bi se z vami rad poročil. Če ste zadovoljni vi in vaša mati, sva v torek čez 8 dni lahko mož in žena!« In res sta se poročila na določen dan. Kljub poroki pa je odšel Edison tudi tistega dne »za pol ure« v laboratorij. Čez 5 ur pa so šli mimo laboratorija neki njegovi prijatelji. Ko so opazili luč, so mislili, da so v laboratorij vdrl vlomilci, a kako so se začudili, ko so našli notri — Edisona! »Ali ne veš, da si se danes poročil?« — so ga vprašali. »Saj res,« je odgovoril Edison, »da le žena ne bi bila preveč huda!«

Čeprav se Edison ni menil dosti za svoje življenje doma, ženi pri njem le ni bilo hudo, ker jo je rad ubogal kakor otrok. Posebno lahko ji je bilo v kuhinji. Edison je jedel prav malo, ker je bil prepričan, da zmrznost ohranja zdravje in daljša življenje. Edison je rekel: »Vsi naši veliki trgovci in industrijci jedo veliko preveč!« Jaz snem pri vsakem obedu le malenkost trdnih snovi, zato pa izvrstno spim. Tudi oblačim se po pameti: nosim vedno za dve številki večje čevlje kakor jih rabim, ker ne sme telesa prav nič vtešjevati.

Na starost je Edison jedel še manj kakor prej. Najraje je užival mleko, ki mu ga je žena doma samo segrela, potem pa poslala v laboratorij.

Boljševiki prodajajo vojne trofeje

V Stockholmu prodajajo sedaj na javni dražbi sovjeti vojne trofeje, ki so jih Rusi osvojili v rusko-švedskih vojnah zlasti v veliki bitki pri Poltavi, prvi veliki in odločilni zmagi Petra Velikega. Nadalje prodajajo sovjeti tudi darove švedskih kraljev ruskim carjem. Kakor pripovedujejo v Stockholmu, so sovjeti ponudili švedski vladi nakup švedskih zastav, ki so jih zgubili Švedi v vojnah proti Rusom. S svojo ponudbo pa so doživeli sovjeti silno blamažo, kajti švedska vlada je njih ponudbo odklonila z motivacijo, da ni mogoče kupiti za denar, kar je

bilo izgubljeno s krvjo. Tako je švedska vlada pokazala več spoštovanja do ruskih trofej, kakor pa ruska sovjetska vlada.

Velika akcija za naseljevanje brezposelnih v Nemčiji

V Nemčiji so začeli veliko akcijo za naseljevanje brezposelnih. Vsak dobi hišico in kos zemlje za obdelovanje proti malemu letnemu odplačilu. — Na sliki vidimo državnega komisarja za naseljevanje dr. Sassen-a (na levi) in deželnega svetnika Rönneburga, njegovega pomočnika.

Zlato v reki Jordan

Poročila pravijo, da so Turki vrgli v reko Jordan pred 18 leti 115.000 turških funtov zlata in sicer blizu mesteca Bjesam. Tam hočejo sedaj reko Jordan napeljati v drugo strugo, staro strugo pa preiskati, da bi našli potopljeni zaklad. Če bodo zlato res našli, ga bo moral najditelj odstopiti polovico vladi v Jeruzalemu, povita bo pa njegova.

9 milijonov tipkaric!

V Berlinu so te dni odprli sedmo mednarodno pisarniško razstavo »IBA« (Internationale Bureau-Ausstellung). Minister Schreiber, ki je razstavo otvoril, se je v svojem govoru dotaknil tudi vprašanja, če pisarniški stroji ne izpodrivajo preveč ljudi na cesto. Ugotovil pa je nato, da pisarniški stroji ljudem ne jemljejo kruha in zaslužka, ampak jim delo le olajšujejo; danes ima kljub pisarniškim strojem po vsem svetu okoli 9 milijonov tipkaric svoj kolkor toliko dober zaslužek.

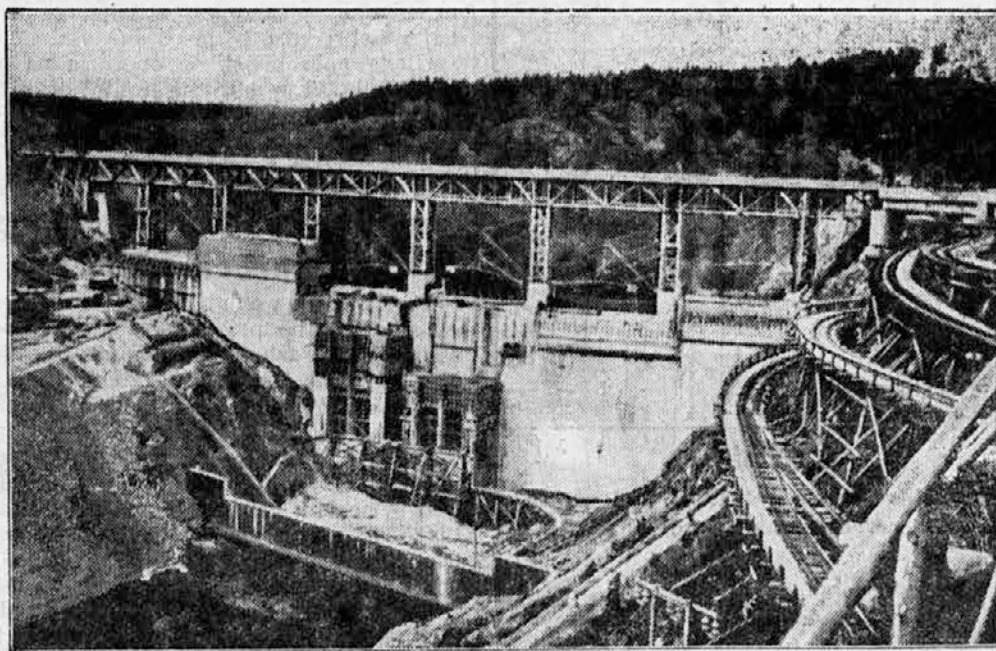

Potnik: »Ne tako naglo — to je moj prvi let!«
Pilot: »In moj prvi padec!«

Začetek zimske športne sezone v Berlinu

V berlinski športni palači so otvorili v torek zimsko sezono. Na sliki vidimo Sonjo Henie in hockey-igralca Jänicke.

Velik jez pri Bleiloch-u na reki Saale

Jez, ki so ga začeli delati l. 1915., bo letos gotov. Jez bo največji v Evropi.